

Umsögn um frumvarp til laga fæðingar og foreldraorflo og tryggingargjald, 855. mál

Inngangur.

Félag Ábyrgra Feðra (FÁF) fagnar þeim markmiðum sem eru í tilgangi laga 95/2000 og þeim markmiðum sem í breytingartillögum fellst. Það er, að áfram verði stuðlað að jafnri ábyrgð feðra og mæðra á ummönnum barna sinna og stuðlað að jafnri þáttöku kvenna og karla á vinnumarkaði.

Lagabreytingar.

Með lögum nr 95/2000 var feðrum í fyrsta sinn tryggður sjálfstæður réttur til fæðingarorlofs. Við framkvæmd laganna hefur orðið ljóst að útstreymi fjármagns úr Fæðingarorlofssjóði er meira enn innstreymi fjármagns. Í breytingartillögum þeim sem FÁF, hefur til umsagnar er áætlað að koma á jafnvægi á inn og útstreymi fjármagns úr sjóðnum. Þetta er hugsað með eftirfarandi úrræðum.

- **TEKJUAUKNINGARÚRRÆÐI.**

Fæðingarorlofssjóður er fjármagnaður með ákveðnum hluta tryggingargjalds sbr . lög 113/1990 m/síðari breytingum. Ráðstöfun almenna tryggingargjaldsins breyttist þannig að 1,08% af gjaldstofni sbr III kafla laganna renni til Fæðingarorlofssjóð í stað 0,85 % sem nú er. Til mótvægis við þessa hækkun er lækkaður atvinnutrygginar hluti tryggingargjaldsins úr 0,80% í 0,65%, enda sé það eftir sem áður nægjanlegt innstreymi í atvinnutrygginarsjóð. Einnig mun ónýtt framlag til Vinnueftirlitsins renna í sjóðinn.

- **ÚTGJALDALÆKKUNARÚRRÆÐI.**

a) Setja hámark á greiðslu úr fæðingarorlofssjóði og miða við að hámarksgreiðsla sé 480 000 kr á mánuði, eða sem nemur 600 000 kr mánaðarlaunum.

b) Viðmiðunartímabil sem meðaltal af heildarlaunum er reiknað út frá 24 mánaða tímabili í stað 12 mánaða.

c) Uppgjör Fæðingarorlofssjóðs miðist við sama tímabil og skattaframtöl og er gert ráð fyrir að tímabilið miðist við launagreiðslur á heilu almannaksári.

d) Ákvæði sem heimilar skuldajöfnun milli útgreiðslu skattakerfisins og ofgreiðslu Fæðingarorlofssjóðs.

e) Eru lagaðar til ýmsar breytingar á einstökum ákvæðum laganna sem ætlað er að tryggja í sessi framkvæmd laganna. Gert er ráð fyrir að þessi liður leiði til 150 m. Kr lækkunar á útgjöldum sjóðsins.

Umsögn FÁF

Almennt séð styður FÁF bæði markmið laganna og það að jafnvægi skuli komið á inn og útstreymi fjármagns í Fæðingarorlofssjóðinn. FÁF styður bæði þær leiðir sem eru settar fram til tekjaukningar fyrir Fæðingarorlofssjóð og til útgjaldalækkunar með þeirri undantekningu að félagið getur ekki stutt það að þak verði sett á greiðslur úr Fæðingarorlofssjóði.

FÁF telur að hér sé verið að mismuna börnum sem eiga foreldra með hærri laun saman borið við þau sem eiga foreldra með lægri laun, þar sem að þetta ákvæði mun að öllum líkindum draga úr tíðni þess að einstaklingar í hæðstu launastigum samfélagsins fari í fæðingarorlof.

Allir launþegar greiða ákveðið hlutfall af sínum launum í tryggingargjald. Þannig greiðar einstaklingar með há laun sama hlutfall af sínum launum í sjóðin eins og sá með lægri laun. En einstaklingur með hærri laun en 600 þús á mánuði mun fá lægra hlutfall í fæðingarorlof heldur en einstaklingar með lægri laun. Hér er augljósleg mismunur.

Félagið minnir á að fólk með háar tekjur er gjarnan með meiri skuldbindingar í takt við sínar tekjur og skert greiðsla úr fæðingarorlofssjóði mun væntanlega minnka líkur á að viðkomandi einstaklingur taki fæðingarorlof. Fórnarlambið er nýfædd/fengið barnið.

Í efstu launastigum samfélagsins er ennþá, því miður, mikill meirihluti karlmenn. FÁF telur brýnt að launahæstu einstaklingar dagsins í dag (feður) taki fæðingarorlof. Þannig næst fyrr marmkið laganna að allstaðar í samfélaginu sé eðlilegt að bæði kyn taki fæðingarorlof fyrir nýfædd/fengin börn sín. Það mun einnig hjálpa konum til að komast í ríkara mæli í launahæstu þrep samfélagsins. Að samarlögðu mun það tryggja markmið laganna að áfram verði stuðlað að jafnri ábyrgð feðra og mæðra á ummönnum barna sinna og stuðlað að jafnri þáttöku kvenna og karla á vinnumarkaði.

Félagið saknar að ekki sé í tillögunum brotið niður hvað sparist við það að þetta þak sé sett á. Getur verið að marmið um jafnvægi á innstreymi og útstreymi í sjóðinn myndi nást jafnvel þó þetta þak væri ekki sett á??

Virðingarfyllst

F.h. Félags Ábyrgra Feðra.
Gísli Gíslason